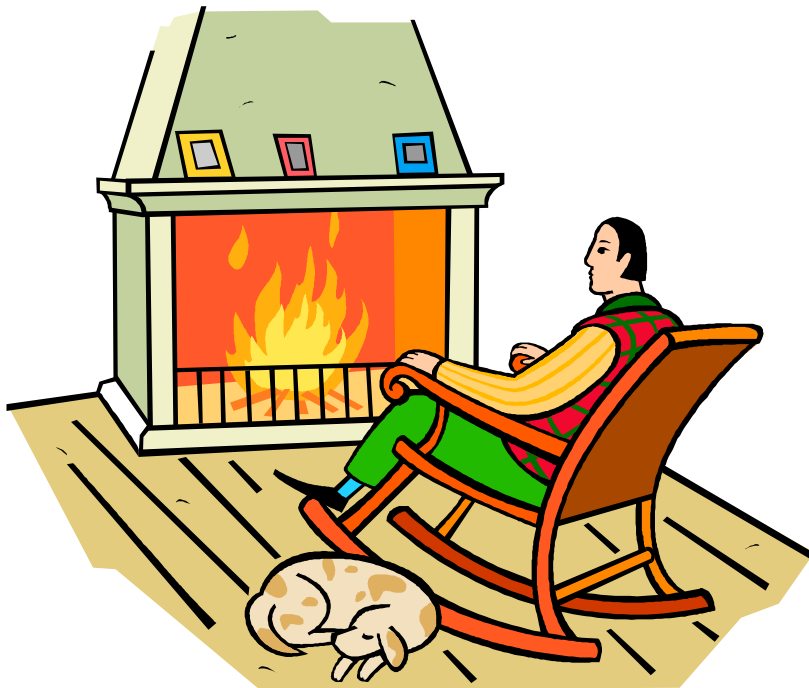


# Vedeldning



## **Lagar och regler, eldningsförbud**

I Skara kommun finns det särskilda bestämmelser om eldning i de lokala föreskrifterna för att skydda människors hälsa och miljön.

De allmänna hänsynsreglerna i Miljöbalkens 2 kapitel innebär att den som eldar med ved själv har ansvaret för att utsläppet av föroreningar blir så litet som möjligt.

Ger din anläggning upphov till olägenhet kan miljöenheten ställa krav på hur du får elda. Miljöenheten kan även förbjuda eldning.

## **Du kan själv påverka**

Innan du installerar en anläggning, kontakta miljö- och byggnadsnämnden samt skorstensfejarmästaren för att få besked om vad som gäller för just ditt bostadsområde.

Välj en modern panna med ackumulatortank eller kamin som klarar utsläppskraven. Försäljaren kan hjälpa dig med goda råd.

Se till att din anläggning installeras av VVS-installatör som är kunnig och har erfarenhet av att installera värmepannor med ackumulatortankar.

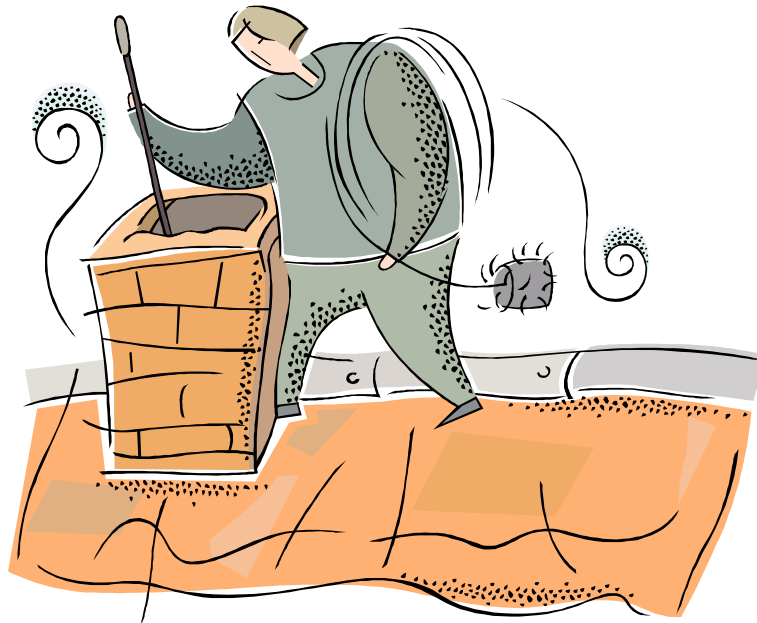
Då din anläggning besiktigas i samband med sotning – passa på att få goda råd av sotaren. Han eller hon ser hur din anläggning fungerar.

Använd din anläggning klokt. Till detta hör att enbart elda med lagom torrt och rent träbaserat bränsle och att inte pyrelda.

Använd alltid lagom torr ved. Försök att ha veden lagrad kapad och klar under tak i ca 1 år. Sedan är det tillräckligt att förvara den någon vecka inomhus innan den används. Tänk på att veden inte hinner bli torr om du hugger vinterns behov under sommaren. Lagom torr ved har en fukthalt på 16- 20%.

Se till att din panna klarar att eldas med full effekt och att din skorsten uppfyller brandsäkerhetskraven. Hör med sotaren.

Sköt anläggningen så att du minimerar brandrisken. Även här kan sotaren ge goda råd. Du kan även tala med ditt försäkringsbolag.



Du vet väl att du ska ha minst en fast installerad fungerande brandvarnare i alla byggnader som stadigvarande eller tillfälligt används för bostadsändamål.

## **Elda på rätt sätt**

Vedeldning är en konst. Att elda med ved och pellets är ett klimatsmart alternativ för småskalig uppvärmning om det sker på rätt sätt och med effektiv utrustning. Men vid dålig förbränning av ved och pellets bildas många oförbrända föroreningar såsom kolväten och sot som har negativa effekter på både klimatet och människors hälsa.

Rök från vedeldning med dålig förbränning innehåller en mängd miljöskadliga och cancerframkallande ämnen. En enda rykande skorsten kan störa ett helt kvarter och i de allra flesta fall är en rykande skorsten ett onödigt problem. Därför är det viktigt att lära sig att använda bränslet och elda sin panna eller kamin så att förbränningsprocessen blir effektiv och utsläppen minimeras.

## **Grannsämjan – en resurs att vara rädd om**

Dagens vedbaserade eldning sker inte utan problem och lokalt kan störningarna vara stora. Vid felaktig eldning kan därför ett stort antal människor i den närmaste omgivningen påverkas. Många klagar över irritation av luftvägarna, att det luktar illa och att det sprids sot när grannarna eldar. Tänk på att vissa människor t.ex. astmatiker kan vara mer känsliga för rökgaser än andra.

I hus med fläktstyrd tilluftsventilation är det inte ovanligt att man störs inomhus av grannars eldning, eftersom ventilationen bidrar till att rök suges in i huset. Stora vedupplag och ljud från motorsåg eller vedkap kan också verka störande

## Vad skall man inte elda?

Det är förbjudet att i villa elda med hushållsavfall, mjölkkartonger, plast, målat eller tryckimpregnerat trä, spånskivor, och dylikt. Det är stor risk för dålig förbränning och det bildas eller frigörs andra hälsofarliga ämnen, t ex dioxiner och giftiga metaller. Större mängder papper bör du inte heller elda, eftersom det bildas sotflagor som smutsar ned och kan vålla brand.



## Röken och askan avslöjar om du eldar rätt

För att kontrollera om du har en god förbränning kan du gå ut och titta på röken. Är förbränningen ofullständig får du en svart rök med kraftig lukt. Ju mörkare rök desto mer oförbränt i rökgaserna. Är röken gulaktig betyder det att den innehåller mycket tjära. Vid god förbränning är röken ofta vit av vattenånga som kondenserar i den kallare luften. Under varmare dagar är röken vid god förbränning i det närmaste osynlig och ses bara som ett värmedaller.

För att se om du eldat rätt kan du även kontrollera askan. Om du eldat med bra resultat så ska askan vara ljusgrå och ”flyktig”.

## Använd bara torr ved

Elda med så torr ved som möjligt. Fuktig ved sänker verkningsgraden, ger mindre värme och ökar risken för tjärbeläggning som kan leda till sotbrand. Det kostar dessutom energi att koka bort vattnet ur vedträet, den energin tas från veden du just lagt in. Rå ved innehåller ca 50 % vatten.

Veden ska helst ha legat på torkning minst 12 månader under tak med en luftspalt mellan tak och ved så att luft kan passera mellan. Tänk på att ved som förvaras under tättslutande presenning kan innehålla lika mycket fukt som när den avverkades. Se även till att veden kommer upp en bit från marken med hjälp av t.ex. slanor.

## Eldningsteknik

Vedeldas effektivt. Hellre sällan och rejält än att snålelda hela dagen. Ett fel många gör är att ”pyrellda”. Visserligen räcker veden längre men utbytet av energin blir mycket mindre och utsläppet av hälsovådliga ämnen mycket högt.



Elda istället med full effekt och stryp inte lufttillförseln. God lufttillförsel medför att tillräcklig förbränningstemperatur snabbt uppnås. Använd stickor och finhuggen torr ved för att snabbt få upp eld i pannan/eldstaden. Undvik att elda när det råder inversion, det vill säga när röken lägger sig som ett lock över området.

## **Nyinstallation eller byte av panna**

Vid nyinstallation eller byte av vedpanna bör enbart sådana pannor installeras som uppfyller de vid installationstillfället gällande kraven för miljögodkända pannor. Alltså enbart pannor som testats och miljögodkänts av SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut och som samtidigt ansluts till en lämplig ackumulatortank eller på annat sätt uppfyller kraven.

## **Installationsbesiktning/brandsynsobjekt**

När installationen är utförd ska en sakkunnig göra en installationsbesiktning. Eldstaden ska alltid anmälas som brandsynsobjekt. Vid frågor om installation kontakta Götene & Skara sotningsdistrikt

## **Ackumulatortank**

Genom att komplettera din panna med en ackumulatortank, minskar du utsläppen av farliga ämnen. Ackumulatortanken fungerar som en effektutjämnare som lagrar värmen och sedan avger den vid behov. Detta gör att det går åt mindre ved och du kan elda mer sällan. Med en ackumulator sänker du dina utsläpp med 90 %, jämfört med om du eldar med en strypt lufttillförsel

## **Kombinera ved och sol**

Vedeldning i pannor kan bli mycket bekvämare om man låter varmvattnet värmas med hjälp av solen under sommarhalvåret. På det viset behöver man inte elda med låg verkningsgrad för att bara värma varmvatten. Det minskar både bränsleåtgången och arbetsinsatsen för eldning. Samma ackumulatortank används för båda systemen vilket håller investeringskostnaderna på en rimlig nivå. Många vedeldare använder enbart el sommartid för produktion av varmvatten vilket kan ersättas av solvärme.



Detta informationsmaterial uppdaterades senast 2015-05-26